

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

Den 30. juni 2011

FVM 907

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2011

- *Præsentation ved Kommissionen*

KOM-dokument foreligger ikke

Side 3

2. Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om reformen af den fælles fiskeripolitik,

Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om afrapporteringsforpligtelser i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik,

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik,

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter, og

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – ekstern dimension af den fælles fiskeripolitik

- *Præsentation ved Kommissionen*

KOM-dokumenter foreligger ikke

Side 6

3. Kommissionens grønbog om informationskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter: En strategi for europæisk merværdi i at fremme smagen af Europa

- *Præsentation ved Kommissionen*

KOM-dokument foreligger ikke

Side 18

4. Henstilling til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til på Den Europæiske Unions vegne at indlede forhandlinger om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Danmark og Grønland
- *Tidlig forelæggelse*
SEK (2011) 767

Side 21

5. Kvalitetspakken - en sammenhængende EU politik for kvaliteten af landbrugsprodukter:
Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter
Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår handelsnormer
- *Tidlig forelæggelse*
KOM (2010) 733 og KOM (2010) 738

Side 24

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 19. juli 2011

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår af 2011

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Hovedprioriteten for det polske formandskab bliver igangsættelsen af de egentlige drøftelser om reformen af den fælles landbrugspolitik samt reformen af den fælles fiskeripolitik. Præsentationen af formandskabets arbejdsprogram forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Baggrund

Polen overtager den 1. juli 2011 formandskabet for Rådet. Polen indgår i trio-formandskab med Danmark (første halvår 2012) og Cypern (andet halvår 2012).

Sagen forventes sat på dagsordenen med henblik på præsentation på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Fødevaresager

Forhandlingerne om forslaget om fødevaremærkning forventes at kunne afsluttes i andenbehandlingen i juli 2011. Forslaget om revision af de horisontale mærkningsregler og næringsdeklarationer har været under forhandling siden januar 2008. Forordningen vil erstatte en række direktiver, herunder det horisontale (generelle) mærkningsdirektiv samt næringsdeklarationsdirektivet. Der lægges op til en større revision af de gældende regler om næringsdeklaration, herunder at næringsdeklaration bliver obligatorisk, og der åbnes for angivelsen af næringsdeklarationsoplysninger på forsiden af fødevarerne.

Den såkaldte kvalitetspakke består af to forslag, henholdsvis om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og om handelsnormer. Formålet er dels at forenkle, dels at skabe større sammenhæng i kvalitetspolitikken. Forslaget om kvalitetsordninger vurderes at kunne afsluttes i første behandling med Europa-Parlamentet under første halvdel af det polske formandskab. For slaget om handelsnormer er der ikke opbakning til i Rådet, herunder særligt forslag om en generel handelsnorm samt om delegering af fastsættelse af specifikke handelsnormer og mærkningskrav til Kommissionen. Det polske formandskab vil forsøge at afslutte forhandlingerne af forslaget.

Et forslag om spædbarns- og børnemad samt mad til medicinsk formål er fremlagt af Kommissionen i juni 2011. Det polske formandskab forventer at bringe forslaget til fremskridtsrapport i december 2011, hvorefter det bliver op til det danske formandskab at forsøge at nå til enighed med Europa-Parlamentet i første behandling.

Landbrugssager

Hovedprioriteten for det polske formandskab bliver igangsættelsen af de egentlige drøftelser om reformen af den fælles landbrugspolitik. Reformpakken forventes præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i oktober eller november 2011. Blandt de væsentligste elementer i forslagene forventes at være en introduktion af en obligatorisk grøn komponent i den direkte støtte, en vis omfordeling af den direkte støtte, en mere målbaseret landdistriktspolitik i tråd med EU 2020-målsætningerne om innovation, klimaforandringer og miljø foruden risikohåndtering samt en strømlining af de nuværende markedsinstrumenter, herunder mere fokus på styrkelse af producentledet gennem producentorganisationer, kontrakter m.v.

En anden væsentlig sag under polsk formandskab bliver de formentlig afsluttende forhandlinger om mælkepakken, der indeholder forslag om kontrakter mellem producenter og mejerier, producenternes forhandlingsstyrke ved en tilpasning af EU-konkurrencereglerne samt producentorganisationer.

Fiskerisager

Reformpakken vedrørende den fælles fiskeripolitik forventes fremlagt af Kommissionen i juli 2011. Reformen består af en pakke med tre forslag: Grundforordningen, Den Europæiske Fiskerifond og Den Fælles Markedsordning. Forslaget om Den Europæiske Fiskerifond forventes først fremlagt i november 2011. Kommissionen har fremført, at en kommende fælles fiskeripolitik skal have bæredygtig udnyttelse af ressourcerne som målsætning, herunder et forbud mod udsmid. Herudover forventes reduktion af overkapacitet, fangstkvoter og fuldt dokumenteret fiskeri, overførbare kvoter, relativ stabilitet, beskyttelse af kystnært fiskeri, forenkling og lettelse af administrative byrder, den eksterne dimension, integration med maritime politikker og socioøkonomiske hensyn at være væsentlige emner.

Forslag om de generelle TAC/kvoter 2012 vil sandsynligvis blive fremsat i oktober med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2011. Kommissionen vil eventuelt splitte forslaget op i en intern og ekstern del. Kommissionen vil generelt tage udgangspunkt i principperne i politikerklæringen om fiskerimuligheder. Forslaget om TAC/kvoter for Østersøen 2012 vil sandsynligvis blive fremsat i september med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober 2011. Der forventes at være en orientering om forhandlingerne med Norge på rådsmøderne (landbrug og fiskeri) i oktober og november 2011.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg, §2-udvalget (landbrug) samt §5-udvalget (fiskeri).

Landbrug & Fødevarer's grundholdning er, at der er behov for at sikre en stærk fælles europæisk landbrugspolitik, der fremmer en konkurrencedygtig og markedsorienteret sektor, der samtidig respekterer det europæiske samfunds krav om en bæredygtig landbrugsproduktion. Politikken skal bygge på en fælles finansiering, og samtidig forhindre, at der indføres konkurrenceforvridende statsstøtte. Tilsvarende skal den fælles landbrugspolitik så vidt muligt bygge på ens rammevilkår gennem blandt andet fælles EU-regler. Endelig skal man holde sig for øje, at EU's landbrugspolitik løbende skal afstemmes med udviklingen i de lande, vi normalt konkurrerer med på det globale marked; det skal blandt andet ske i regi af verdenshandelsorganisationen WTO.

Det er endvidere Landbrug & Fødevarer's grundlæggende holdning, at mælkepakken ikke indfører tiltag, der vil medføre ændringer af andelsorganiseringen i dansk mejeribrug, som bliver en hindring for varernes frie bevægelighed i EU og for den generelle markedsorientering af mælkesektoren, og at der især ikke må indføres obligatoriske regler, som kan være en trussel mod organiseringen i dansk mejeribrug.

Landbrug & Fødevarer er ikke positiv overfor nye reguleringstiltag på EU-plan, som overordnet set bedst bestemmes decentralt mellem mælkeproducenter og mejerier i medlemsstaterne. Det skyldes ikke kun, at mælkesektoren i Danmark allerede har en tilpas organisering på plads, men også at erhvervet er fortalende for en markedsorientering af mælkesektoren.

Af hensyn til det indre marked fastholder Landbrug & Fødevarer endvidere, at man skal undgå at lade interprofessionelle organisationer forhandle aftaler vedrørende pris og mængde på plads mellem primær-, forarbejdnings- og detailledet. Begrundelsen er, at nationale pris- og mængdeaftaler helt ud i detailledet potentielt vil blive en hindring for varernes frie bevægelighed i EU.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at man fra dansk side vil tage de polske prioriteter for formandskabet til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. **Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om reformen af den fælles fiskeripolitik,**

Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om afrapporteringsforpligtelser i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik,

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik,

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter, og

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – ekstern dimension af den fælles fiskeripolitik

KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge sin reformpakke til den fælles fiskeripolitik den 13. juli 2011. Pakken forventes at bestå af ovennævnte forslag og meddelelser. Senere i efteråret forventes pakken suppleret med endnu et forslag til et finansielt instrument til at understøtte den fælles fiskeripolitik for perioden 2014-2020 som erstatning for de nuværende støtteforanstaltninger (Den Europæiske Fiskerifond (EFF) og andre støtteforanstaltninger til blandt andet kontrol og dataindsamling). Kommissionen forventes at lægge op til en ambitiøs reform, hvor bæredygtighed forventes at udgøre omdrejningspunktet. Reformen vil også skulle bidrage til EU's 2020-strategi¹.

Baggrund

Kommissionen forventes den 13. juli 2011 at fremlægge ovennævnte forslag, rapport og meddelelser.

Forslagene forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011 med henblik på en præsentation.

Nærhedsprincippet

¹ Meddelelse fra Kommissionen: EU 2020 En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst - KOM(2010) 2020.

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet forventes at være tilgodeset.

Formål og indhold

Kommissionen forventes at fremlægge sin reformpakke til den fælles fiskeripolitik den 13. juli 2011. Pakken forventes at bestå af ovennævnte forslag og meddelelser. Senere i efteråret forventes pakken suppleret med endnu et forslag til et finansielt instrument til at understøtte den fælles fiskeripolitik for perioden 2014-2020 til erstatning for de nuværende støtteforanstaltninger (Den Europæiske Fiskerifond (EFF) og andre støtteforanstaltninger til blandt andet kontrol og dataindsamling).

De vigtigste elementer i Kommissionens meddelelser, rapport og forslag forventes at være følgende:

Meddelelse om reformen af den fælles fiskeripolitik

Kommissionens meddelelse om reformen vil indeholde hovedlinjerne i hele reformpakken.

Kommissionen forventes at lægge op til en ambitiøs reform, og bæredygtighed forventes at udgøre omdrejningspunktet for dens udspil. Reformen vil også skulle bidrage til EU's 2020-strategi.

Forvaltningen af fiskeriet skal følge en økosystem- og forsigtighedstilgang og skal generelt ske på grundlag af flerårige forvaltningsplaner, der ikke som i dag er baseret på enkelte arter, men derimod skal baseres på fiskerier og de pågældende økosystemer. Målet er, at alle bestande senest i 2015 skal fiskes bæredygtigt på MSY-niveau (maksimalt bæredygtigt udbytte), hvilket skal bidrage til at opnå god miljøtilstand i overensstemmelse med Havstrategidirektivets² mål.

Kommissionen ønsker en gradvis introduktion af en landingsforpligtelse frem til 2016 med henblik på at eliminere udsmid (discard). Dette vil blive ledsaget af krav om fuld dokumentation af fiskeriet gennem anvendelse af kameraer.

Kommissionen foreslår indførelse af et system med omsættelige kvoteandele (i lighed med det danske FKA-system³) for fartøjer over 12 meter og for trukne redskaber blandt andet med henblik på at reducere kapaciteten i fiskeriet. Omsætteligheden skal dog i udgangspunktet kun gælde internt i de enkelte medlemslande.

Kommissionen finder også, at der bør sikres bedre sammenhæng mellem de forskellige politikker, som påvirker hav- og kystområderne. Vigtigheden af socialt og økonomisk velfungerende kystsamfund fremhæves.

Kommissionen fremhæver endvidere vigtigheden af, at forvaltningen baseres på pålidelig videnskabelig rådgivning, og at en forudsætning herfor er fyldestgørende og korrekte data.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (Havstrategidirektivet).

³ FKA = fartøjskvoteandele.

Akvakultur fremhæves som en vigtig sektor, og reformen forventes at indeholde krav om, at medlemslandene udarbejder nationale strategiplaner for udvikling af deres akvakulturerhverv. Endvidere foreslås oprettelse af et nyt regionalt råd for akvakultur.

Fremtidig finansiell støtte skal udformes, så den målrettes til at understøtte den fælles fiskeripolitiks mål.

Markedsføring med forstærket fokus på forbrugernes interesser og ønsker om information udgør også et væsentligt element i reformen, ligesom producentorganisationernes rolle i relation til produktion og markedsføring skal styrkes inden for den nye fælles markedsordning.

I forhold til beslutningsstruktur foreslår Kommissionen en regionaliseret tilgang. Dette indebærer, at overordnede politiske centrale beslutninger bibeholdes på EU-niveau, mens medlemsstaterne i samarbejde inden for en region får mulighed for at fastsætte fiskeriforvaltningstiltag til implementering af de overordnede beslutninger. De regionale råds rolle skal ifølge Kommissionen udvides, således at de blandt andet skal rådgive medlemsstater vedrørende de decentrale beslutninger.

I relation til den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik, så skal denne være i overensstemmelse med de principper og mål, som fastlægges internt for EU, herunder sikring af bæredygtighed af fiskebestande og de marine økosystemer.

Rapport om afrapporteringsforpligtelser i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik

Kommissionens rapport forventes at indeholde oplysninger om resultaterne af visse foranstaltninger, som er gennemført inden for den fælles fiskeripolitik siden den seneste reform i 2002. Følgende hovedelementer kan fremhæves:

Bevaring og bæredygtighed

EU har siden 2002 fastsat forvaltningsplaner for 25 % af berørte fiskebestande (i antal) og 80 % af de totale fangster (i tons). I 2004 introducerede EU som noget nyt fastsættelse af TAC'er⁴ for de vigtigste dybhavsarter, og TAC'er for dybhavsarter er siden da blevet fastsat hvert andet år.

EU har derudover vedtaget nye tekniske regler i Østersøen og bevaringsforanstaltninger i Middelhavet. Der er indført et highgrading forbud gældende for Atlanterhavet, Nordsøen og Østersøen fra 2010.

Siden 2006 har Kommissionen årligt præsenteret sin politikerklæring om dens årlige forslag om fiskerimuligheder med henblik på at skabe gennemsigtighed i Kommissionens forslag til de konkrete fiskerimuligheder. Det nævnes, at der er sket visse fremskridt for så vidt angår niveauerne for TAC'er vedtaget af Rådet sammenholdt med de bæredygtige fangstniveauer.

Kommissionen konkluderer i sin rapport,

⁴ TAC = Total allowable catches = samlede tilladte fangstmængder.

- at flerårige forvaltningsplaner som led i TAC-fastsættelse er effektive ved at have et langsigtet forvaltningsperspektiv
- at 2002-reformen ikke i tilstrækkelig grad har kunnet løse problemerne med overfiskeri
- at den nye fælles fiskeripolitik skal sikre de rette redskaber for at integrere økosystemtilgangen fuldt ud.

Tilpasning af flådekapacitet

På trods af medlemsstaternes overholdelse af de overordnede begrænsninger for flådekapacitet i perioden siden 2002 er der fortsat klare indikationer på en overkapacitet i EU-flåden. Kommissionen anser tonnage for en pålidelig kapacitetsindikator, mens fiskerfartøjers motorkraft giver anledning til problemer i relation til underdeklarering – og som følge heraf ifølge Kommissionen gør troværdig vurdering af flådekapaciteten vanskelig. Kapacitetspolitikken er for statisk, idet der kun opereres med et nominelt loft uden nogen mål for reduktion. Som følge af teknologiske fremskridt fører et statisk nominelt loft for fartøjer til overkapacitet på sigt.

Der har vist sig problemer med at fastsætte klare kriterier for flådestørrelse samt for balancen mellem flådekapacitet og fiskerimuligheder.

12-sømile regimet

12-sømile regimet er en integreret del af den fælles fiskeripolitik. Regimet giver mulighed for, at en medlemsstat kan begrænse andre medlemsstaters adgang til farvand indtil 12 sømil fra den pågældende medlemsstats basislinjer med forbehold for historiske rettigheder/nabostatsaftaler.

Kommissionen konkluderer, at der siden 2002 ikke har været problemer med regimet, og anbefaler, at det fortsætter uændret.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til en ny forordning om den fælles fiskeripolitik ("grundforordningen"), idet Kommissionen vurderer, at der er behov for en ny grundforordning med henblik på:

- at revidere den fælles fiskeripolitiks mål
- at fremme overensstemmelse mellem de forskellige foranstaltninger, som er dækket af den fælles fiskeripolitik
- at bevare de marine biologiske ressourcer bedre, særligt ved flerårige planer i fiskeriforvaltningen og ved at stoppe udsmid
- at bidrage til økosystemer og miljøpolitik under den fælles fiskeripolitik
- at gennemføre decentraliserede foranstaltninger gennem en tilgang, som baseres på de enkelte havområder under bevaringssøjlen i den fælles fiskeripolitik
- at integrere den eksterne politik fuldt ud i den fælles fiskeripolitik
- at fremme udviklingen af akvakultur
- at reformere markedspolitikken inden for den fælles fiskeripolitik
- at skabe en juridisk basis for et nyt finansielt instrument fra 2014, som støtter målene i den fælles fiskeripolitik og EU 2020 dagsordenen
- at yderligere fremme og strømline interessenters involvering

- at indarbejde det nyligt vedtagne kontrolregime i den fælles fiskeripolitik.

Overordnede bestemmelser

Mål

Forslaget forventes at indeholde en mere stærk og tydelig henvisning til forsigtighedsprincippet end hidtil og anvendelse af en økosystemtilgang. Endvidere er det anført, at den fælles fiskeripolitik skal tilstræbe at sikre opnåelse af MSY-mål (maksimalt bæredygtigt udbytte) i 2015.

Der henvises blandt andet til, at den fælles fiskeripolitik skal bidrage til at opnå og fastholde god miljøtilstand i henhold til Havstrategidirektivet.

Forvaltningsforanstaltninger

Landingsforpligtelse og fangstkvoter og fuld dokumentation

Der indføres landingsforpligtelse i tre trin fra 2014-2016 i form af krav om landing af specifikt opregnede arter. Det første trin fra 1. januar 2014 er pelagiske arter som blandt andet makrel, sild, hestemakrel og blåhvilling samt stærkt vandrende arter som blandt andet almindelig tun og sværdfisk. Det næste trin fra 1. januar 2015 er torsk, kulmule og tunge. Det sidste trin fra 1. januar 2016 er blandt andet kuller, hvilling, sej og rødspætte. Dette kombineres med krav om fuld dokumentation af fiskeriet i form af kameraovervågning.

Det foreslås som noget nyt, at Rådet i forbindelse med den årlige fastsættelse af fiskerimuligheder i form af TAC/kvoter og fiskeriindsats samtidig skal reservere fiskerimuligheder til bifangster.

Omsættelige fiskerimuligheder

Medlemsstaterne skal etablere et system med omsættelige fiskeandele senest den 31. december 2013 for fiskerfartøjer på 12 meter og derover og for alle fiskerfartøjer under 12 meter med trukne redskaber. Medlemsstaterne kan vælge eventuelt også at udbrede systemet til fiskerfartøjer under 12 meter, som anvender andre redskaber. Medlemsstaterne kan tilbagekalde de omsættelige fiskeandele med et varsel på 15 år, eller de kan begrænse de omsættelige fiskeandele's gyldighed til en periode på mindst 15 år. Det anføres, at fiskerfartøjer kun skal fiske, hvis det er i besiddelse af tilstrækkelige mængder individuelle fiskerimuligheder til at dække den sandsynlige fangst. Omsættelige fiskeandele kan fuldt eller delvist handles og lejes inden for en medlemsstat, og en medlemsstat kan vælge at tillade handel og leje af omsættelige fiskeandele til og fra en anden medlemsstat.

Mere specifikke foranstaltninger med direkte henvisning til miljøregler

Det anføres specifikt, at tekniske foranstaltninger ud over som hidtil blandt andet at skulle reducere fangster af undermålsfisk og uønskede marine organismer, også skal begrænse virkningerne af fiske-redskaber på økosystemet og miljøet, særligt med henblik på beskyttelse af biologisk følsomme bestande og habitater.

Der foreslås fastsat specifikke procedureregler for implementering af Natura 2000-foranstaltninger i den fælles fiskeripolitik. Reglerne indebærer, at medlemsstaterne fremlægger anmodninger til Kommissionen om implementering i EU-retten af foranstaltninger med henblik på at opfylde forpligtel-

serne i henhold til fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet.⁵ Implementeringen kan ske gennem delegerede retsakter.

Dataindsamling

Der fastsættes bestemmelser om det videnskabelige grundlag for fiskeriforvaltning. Heri fastsættes der bl.a. krav til data til brug for fiskeriforvaltning og for videnskab.

Akvakultur

Med henblik på at fremme akvakulturproduktion i EU introduceres der et kapitel om fremme af akvakulturproduktion i EU. Det foreslås, at medlemsstaterne skal udvikle nationale strategiske planer for udvikling af akvakulturaktiviteter inden 2014.

Den eksterne dimension

Der indføres overordnede regler i grundforordningen om den eksterne dimension i form af opstilling af overordnede principper. Der fastsættes både overordnede principper for EU's deltagelse i internationale organisationer, herunder regionale fiskeriforvaltningsorganisationer og fiskeriaftaler med tredjelande. Det understreges, at EU's forhandlingsposition skal baseres på bedst tilgængelig videnskabelig rådgivning med henblik på, at fiskeressourcer opretholdes på eller genoprettes til MSY-mål (maksimalt bæredygtigt udbytte). Princippet om, at der alene må fiskes på et overskud indskrives i bestemmelserne.

Beslutningsprocedurer

Regionalisering

Der fastsættes bestemmelser om, at medlemsstaterne kan bemyndiges til at gennemføre bevarings- og forvaltningsforanstaltninger, inklusiv tekniske regler, gennem et samarbejde mellem medlemsstaterne (i de forskellige havområder) med henblik på at sikre, at de opstillede mål i flerårige planer og målene for tekniske regler nås.

Rådgivende Råd

Der er i dag syv regionale rådgivende råd. De omdøbes nu til "regionale råd", idet der samtidig introduceres et rådgivende råd for akvakultur i sammenhæng med forsøget på at fremme akvakulturens rolle i den fælles fiskeripolitik. De rådgivende råds rolle vil som hidtil forblive rådgivende. Der indføres en bestemmelse om, at Kommissionen og relevante medlemsstater har pligt til at besvare henvendelser fra de rådgivende råd præcist, inden for rimelig tid og senest inden for tre måneder.

Det anføres, at rådgivende råd kan bidrage, i tæt samarbejde med videnskabsfolk, med indsamling, fremskaffelse og analyse af data, som er nødvendig for udvikling af bevaringsforanstaltninger.

Der indskrives flere steder i forordningen en pligt for Kommissionen til at høre de rådgivende råd i specifikke tilfælde.

⁵ Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle og Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

Andre bestemmelser

Gebyrfinansiering

Der foreslås en bestemmelse om, at medlemsstater kan kræve, at fiskerfartøjer på 12 meter eller derover skal bidrage - proportionalt i forhold til deres omsætning - til udgifterne til implementering af EU's system til kontrol, inspektion og håndhævelse.

Krav om overholdelse af den fælles fiskeripolitik i forbindelse med modtagelse af finansiel støtte

Det fastsættes, at EU's finansielle støtte skal være betinget af støttemodtagernes overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Gennemførelse – delegation/implementering

Kommissionen foreslår i meget vid udstrækning anvendelse af delegerede retsakter som gennemførelsesinstrument. De delegerede retsakter kan vedtages af Kommissionen efter en høring af eksperter i medlemsstaterne.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter

Kommissionens forslag til ny markedsordning forventes at fokusere på blandt andet på følgende mål:

- Opgradering af markedsinitiativer til støtte af bæredygtighed
- Forbedring af markedspositionen for EU-produktionen og forøgelse af markedspotentialet for EU-produkter
- Bedre styring og reduktion af administrative byrder samt regelforenkling.

Organisation af industrien

Producentorganisationerne oprettes fortsat på frivillig basis, og det understreges nu tydeligt, at deres opgave er at sikre, at deres medlemmers fiskeriaktiviteter udføres på en bæredygtig måde. Dette skal ske blandt andet gennem muligheden for administration af overdragelige kvoteandele og individuelle fiskerimuligheder og fremme af tekniske foranstaltninger, herunder selektivitet, samt ved at teste og implementere selektive redskaber. Endvidere skal udsmid elimineres i overensstemmelse med reglerne i fiskeripolitikken.

Brancheorganisationer indgår som hidtil i forordningen, men der omtales som noget nyt et mål om at fremme produkter gennem blandt andet certificering.

Som hidtil er der visse regler om anerkendelse af producentorganisationer og brancheorganisationer, ligesom reglerne kan udvides til også at omfatte ikke-medlemmer. Der skal også fortsat udarbejdes produktions- og afsætningsplaner.

Den hidtidige interventionsordning med flere støtteordninger begrænses fremover til én, nemlig en midlertidig oplagringsmekanisme. Ordningen er kendt fra den tidligere forordning og indebærer mulighed for at oplagre varer, der ikke opnår salg på markedet. Der ydes støtte til tekniske og finansielle omkostninger ved oplagringen. Det er hensigten, at varerne igen skal ud på markedet, når markedsforholdene har forbedret sig. Ordningen med økonomisk støtte til udtag af fisk afskaffes helt.

Handelsnormer og forbrugerinformation

Reglerne for handelsnormer skal som hidtil implementeres i en gennemførelsesforordning.

Forbrugerinformation blev indført med markedsordningen af 2000. I forslaget til ny markedsordning forventes der at være krav om landingsdato for fiskerivarer og ”høsttidspunkt” for akvakulturprodukter samt oplysning om, hvorvidt varen er fersk eller har været frosset. Der kan også oplyses et mere præcist fangstområde end de meget store FAO-områder.

Der indføres en ny regel om supplerende frivillig information, der skal tage højde for nye mærkningsformer, blandt andet bæredygtighedsmærkning (MSC) m.v. Om nødvendig kan Kommissionen fastsætte minimumskriterier.

EU-markedsobservatorium

Der forventes foreslået introduktion af et nyt EU-overvågningssystem, der har til hensigt at tilføre alle (myndigheder og erhverv) større viden om markedssituationen og dermed også at kunne håndtere og forudse markedsudviklingen på et mere sikkert grundlag.

Handel med tredjelande

Reglerne om handel med tredjelande, som indgår i den gældende fælles markedsordning, og hvori der findes bestemmelser om blandt andet markedsforsyning, herunder væsentlige toldsuspensioner om eksempelvis torsk og rejer, udgår af forordningen.

Gennemførelse – delegation/implementering

Kommissionen foreslår i meget vid udstrækning anvendelse af delegerede retsakter som gennemførelsesinstrument.

Meddelelse om den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik

Grundprincipper

Overordnet forventes Kommissionen at fremføre, at den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik skal være i overensstemmelse med de principper og mål, som politikken fastlægger internt for EU, herunder sikring af bæredygtighed af fiskeressourcer og de marine økosystemer. Det er Kommissionens forventning at der efter reformen udvikles en ny generation af ”Bæredygtige Fiskeriaftaler”.

Langsigtet bæredygtig udvikling over hele verden

EU er en aktiv deltager i fiskerier over hele verden, både i kraft af selve flåden, men også i kraft af investeringer, bilaterale aftaler og medlemskaber i regionale fiskeriforvaltningsorganisationer. Ligeledes er EU et af de væsentligste markeder for importeret fisk fra hele verden.

EU's centrale rolle i internationalt fiskeri og det forhold, at en lang række af verdens fiskebestande ifølge FAO er enten fuldt udnyttede eller overudnyttede, pålægger ifølge Kommissionen EU et væsentligt ansvar for at tage hånd om beskyttelse og bæredygtig forvaltning af internationale fiskeressourcer. EU bør derfor også fremme dialogen med essentielle partnere på verdensmarkedet som blandt andet USA og Japan med henblik på udvikling af en fælles tilgang i verden til bekæmpelse af IUU-fiskeri (ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri).

For at styrke forvaltningen af fiskeressourcerne og forbedre arbejdet i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer skal EU:

- arbejde for at fremme bæredygtige fiskerier overalt og tage hånd om afgørende problemstillinger, heriblandt IUU
- føre an i arbejdet med at styrke de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer på følgende områder:
 - forbedret dataindsamling og styrket videnskabeligt grundlag for beslutninger
 - forbedret kontrol og regelofterholdelse
 - tilpasning af kapacitet i overensstemmelse med ressourcegrundlaget
 - forbedrede beslutningsprocesser
 - introduktion af adgangsbetaling til områderne på åbent hav.
- arbejde for bedre integration af fiskeri, udvikling, handel og politik med henblik på at styrke bæredygtig og ansvarlig forvaltning.

Bilaterale fiskeriaftaler

Internationale aftaler mellem EU og tredjelande skal ifølge Kommissionen fortsat være udgangspunktet for EU-flådens fiskeri i tredjelandes farvande.

Med henblik på at fremme langsigtet bæredygtig forvaltning af fiskeressourcerne og fremme god forvaltning og lokal udvikling i fiskerisektoren skal EU i fremtidige fiskeriaftaler:

- basere aftalerne på videnskabelig rådgivning vedrørende den samlede fiskeriindsats i de omfattede farvande
- gennemføre videnskabelige evalueringer af de ”blandede aftaler” (aftaler, som omfatter flere arter i modsætning til ”tunaftaler”)
- inkludere krav om overholdelse af menneskerettigheder i det pågældende partnerskabsland
- indeholde forøgede adgangsomkostninger for fartøjsejere
- sikre at fiskeriaftalerne understøtter bedre forvaltning af fiskerisektoren i partnerskabslandene, særligt hvad angår overvågning, inspektion og administrativ/videnskabelig kapacitet
- sikre ordentlig og effektiv forvaltning af de finansielle ydelser til udvikling af den lokale fiskerisektor i partnerskabslandene.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse til de forventede forslag foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelserne, men det forventes, at Europa-Parlamentet vil fremlægge en udtalelse om meddelelserne på eget initiativ.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs (ØSU) og Regionsudvalgets udtalelser foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslagene vil kunne medføre behov for tilpasning af Fiskeriloven.

Forslagene vil kunne have statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige. De elementer, som efter en umiddelbar vurdering skønnes at kunne blive mest omkostningstunge vil være

indførelse af landingsforpligtelse og en ny regionaliseret tilgang i beslutningsprocedurerne. Endvidere vil der formentlig kunne være statsfinansielle konsekvenser i relation til krav til dataindsamling og kontrol. Endelig vil en efterfølgende implementering af blandt andet nye forvaltningsplaner og miljøforanstaltninger som led i opfyldelsen af den nye grundforordnings mål kunne indebære statsfinansielle konsekvenser. En introduktion af og overgang til nye forvaltningsforanstaltninger vil på kort sigt kunne forventes at indebære statsfinansielle konsekvenser. På længere sigt forventes det imidlertid, at der vil være mulighed for forenklinger i andre dele af reguleringen, herunder forenklinger i eksisterende elementer i kontrollen. Den nye bestemmelse om støttebetingelser forventes desuden at have administrative konsekvenser for det offentlige.

Forslagene forventes at ville kunne have erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet på kort sigt blandt andet som følge af overgang til landingsforpligtelse, herunder markedstilpasninger relateret hertil, og ophør af udtagningsordningen for fisk i den fælles markedsordning. På længere sigt forventes det imidlertid, at erhvervet vil kunne opnå øget indtjening som følge af et langsigtet bæredygtigt fiskeri. Den nye bestemmelse om støttebetingelser vil også have konsekvenser for erhvervets muligheder for at ansøge om støtte.

Høring

Sagen har været forelagt §5-udvalget (fiskeri) i forbindelse med møde i udvalget den 29. juni 2011.

Danmarks Fiskeriforening fremkommer med deltaljerede bemærkninger, når Kommissionens reformpakke er offentliggjort. Foreningen fremførte dog på mødet nogle overordnede bemærkninger til en række af de forventede elementer i reformen.

I relation til indførelsen af et system med omsættelige kvoteandele, finder Danmarks Fiskeriforening, at beslutningen om anvendelse bør overlades til national kompetence, og at det i hvert fald er vigtigt, at centralt fastsatte EU-rammer ikke bliver for begrænsende.

Med hensyn til introduktion af landingsforpligtelse med henblik på eliminering af udsmid, påpeger foreningen vigtigheden i at sikre tidsmæssig sammenhæng med en ændring af de tekniske regler på fiskeriområdet.

I relation til implementering af NATURA 2000-foranstaltninger og kobling til en reformeret fiskeripolitik understreger Danmarks Fiskeriforening vigtigheden af inddragelse af erhvervet.

Foreningen henleder opmærksomheden på, at øget anvendelse af forvaltningsplaner baseret på fiskerier og økosystemer kan risikere at forrykke den relative stabilitet, da denne er baseret på en forvaltning art for art, ligesom der kan opstå fordelingsmæssige problematikker mellem konkurrerende fiskerier.

En overordnet koordinering på EU-plan af dataindsamling om henholdsvis videnskabelige oplysninger og kontrol vil efter Danmarks Fiskeriforenings mening være vigtig for at sikre en velfungerende fælles fiskeripolitik.

Danmarks Fiskeriforening bemærker, at spørgsmålet om gebyrbetaling i relation til medlemsstaternes udgifter til kontrol, inspektion og håndhævelse af fiskeripolitikken bør være et nationalt anliggende.

Såfremt en ny markedsordning ikke inkluderer en interventionsordning med støtteopkøb, finder Danmarks Fiskeriforening, at der i fiskeripolitikken skal gives mulighed for, at der kan etableres frivillige udtagningsordninger i de enkelte medlemsstater. Der henvises til vigtigheden af at kunne beskytte særligt de mindre fartøjer, der er fuldt afhængige af de givne afsætningsmuligheder på auktioner.

I relation til den eksterne dimension i fiskeripolitikken finder Danmarks Fiskeriforening det vigtigt, at der også er fokus på vigtigheden af de nordlige tredjellandsaftaler.

Endelig bemærker Danmarks Fiskeriforening behovet for en mere konkret vurdering af forslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Greenpeace finder, at den miljømæssige dimension skal være den overordnede præmis for en reformeret fiskeripolitik, set i relation til at der i den nuværende politik ikke er vægtet mellem den miljømæssige, sociale og økonomiske dimension. Det bærende princip bør være en økosystembaseret tilgang, og dette må betyde, at fiskeripolitikken skal regulere alle fiskearter, og ikke kun de kommercielle. Kvotereguleringen skal således ifølge foreningen også tage højde for en økosystemtilgang med henblik på at få afdækket fiskeriets samlede indvirkning på omgivelserne. Et udsmidsforbud bør ligeledes indebære, at alt skal med i land.

Greenpeace påpeger endvidere, at Havstrategidirektivets mål skal integreres i en fremtidig fælles fiskeripolitik.

I relation til introduktionen af omsættelige kvoteandele på EU-plan bemærker Greenpeace, at fisk må ses som en naturressource og som sådan en offentlig værdi, som den enkelte fisker for et givent tidsrum kan få rettigheder til at udnytte, men derimod ikke bør kunne få et egentligt ejerskab til.

Verdensnaturfonden (WWF) hilser en forvaltning med øget anvendelse af flerårige forvaltningsplaner velkommen, men pointerer, at det er vigtigt, at forvaltningsplanerne anvendes aktivt i forhold til at opfylde blandt andet Havstrategidirektivets mål.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen henholder sig til Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011, idet regeringen overordnet arbejder for at sikre et bæredygtigt fiskeri blandt andet gennem integrering af fiskeripolitikken i en bred havpolitisk sammenhæng, baseret på en økosystemtilgang, herunder implementering af Havstrategidirektivets og Biodiversitetskonventionens mål, fjernelse af udsmid samt introduktion af et nyt forvaltningssystem i form af fangstkvoteforvaltning.

Regeringen arbejder endvidere for, at reglerne bliver enkle og omkostningseffektive.

Regeringen arbejder for, at det finansielle instrument understøtter målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, herunder at bidrage til opfyldelse og opretholdelse af god miljøtilstand i medfør af bl.a. Havstrategidirektivet, samt gunstig bevaringstilstand i Habitatdirektivet og at skabe konsistens med den integrerede maritime politik og andre EU-politikker, idet forhandlingerne herom ikke må foregribe forhandlingerne om de fremtidige finansielle rammer.

Regeringen finder desuden, at den fælles markedsordning skal reformeres grundlæggende, således at den finansielle støtte flyttes fra direkte prisintervention til foranstaltninger, der støtter fiskevarernes og sektorens konkurrenceevne med fokus på bæredygtigt fiskeri.

I relation til den eksterne dimension arbejder regeringen for principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevareudvalg den 12. januar 2011.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne forventes at hilse den kommende reform af den fælles fiskeripolitik velkommen. Der er bred enighed om, at politikken på en lang række punkter skal reformeres og særligt med fokus på at sikre en mere enkel og effektivt fungerende fælles fiskeripolitik. Ligeledes finder de fleste medlemslande, at der er behov for at tilpasse beslutningsstrukturen omkring den fælles fiskeripolitik, således at fokus på højeste politiske niveau (Rådet og Europa-Parlamentet) rettes mod strategi og langsigtede mål for forvaltningen. Imidlertid forventes der at være væsentlige divergerende ønsker til det nærmere indhold af reformen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grundnotat om Kommissionens grønbog til Folketingets Europaudvalg den 18. maj 2009. Kommissionens grønbog har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2010 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010, jf. samlenotat oversendt den 10. juni 2010. Den har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. april 2010 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. april 2010, jf. samlenotat oversendt den 8. april 2010 og den 20. maj 2009 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. maj 2009, jf. samlenotat oversendt den 12. maj 2009. Endelig har sagen på grundlag af foreløbige forventninger til grønbogen været forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. april 2009 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. april 2009, jf. samlenotat oversendt den 3. april 2009.

Fødevareministeriets rapport om en ny europæisk fiskeripolitik blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2008 og teknisk gennemgang heraf blev afholdt den 9. december 2008.

Regeringens høringssvar til Kommissionen på Kommissionens grønbog blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. december 2009.

Rapporten, høringssvaret og notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Kommissionens grønbog om informationskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter: En strategi for europæisk merværdi i at fremme smagen af Europa

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at præsentere en grønbog om EU's fremtidige informations- og salgsfremmepolitik. Grønbogen forventes at invitere til en bred drøftelse af, hvordan EU's informations- og salgsfremmestrategi i fremtiden kan målrettes, forenkles og bidrage til at styrke den europæiske landbrugssektors konkurrenceevne på både EU's indre marked og på tredjelandes markeder.

Baggrund

Kommissionen forventes at præsentere en grønbog om informationskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter: en strategi for europæisk merværdi i at fremme smagen af Europa. Grønbogen forventes at være i offentlig høring indtil den 23. september 2011.

Kommissionen vil følge grønbogen op med en meddelelse om en ny informations- og salgsfremmestrategi, og egentlige forslag til lovgivning forventes at foreligge mod slutningen af 2012.

Sagen forventes at være på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en grønbog og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Udgangspunktet for grønbogen forventes at være, at EU's landbrug i disse år står overfor en række store udfordringer, deriblandt øget konkurrence fra nye stærke aktører på EU's traditionelle eksportmarkeder, hvorfor Kommissionen med udgangspunkt i grønbogen ønsker at iværksætte en debat om, hvordan EU's informations- og salgsfremmestrategi kan styrkes og målrettes, således at potentialet i EU's landbrug udnyttes fuldt ud. Kommissionen forventes således i grønbogen at rejse en række spørgsmål, blandt andet om, hvordan EU skal imødekomme de nye udfordringer på de lokale markeder og på verdensmarkedet, og hvad merværdien af informations- og salgsfremmepolitikken skal bero på.

I grønbogen forventes ligeledes rejst spørgsmål om, hvem der skal nyde gavn af EU's informations- og salgsfremmeordning, herunder om private organisationer og brancheorganisationer fremadrettet skal kunne deltage i denne. Endvidere forventes der lagt op til, at ordningen i højere grad skal tænkes sammen med eksisterende ordninger (som eksempelvis skolefrugtordningen, ordninger under EU's landdistriktsprogram m.v.). Ligesom det forventes, at grønbogen vil rejse spørgsmål, om der skal ske

en revision af, hvilke produkter der kan gøres til genstand for informations- og salgsfremmeprogrammer, samt om udvælgelsesproceduren og gennemførelsen af programmerne skal forenkles og forbedres.

Informationskampagner og salgsfremstød på EU's indre marked

For så vidt angår det indre marked forventes grønbogen at sondre mellem lokale og regionale markeder på den ene side og EU's marked på den anden side. Det skal debatteres, om der skal ske en styrkelse af de instrumenter, som støtter de lokale markeder ved at øge synergien med andre europæiske fonde. Der forventes endvidere en debat om behovet for finansielle midler til rådighed til etablering af eksempelvis markeder, udvikling af haller m.v. Ligeledes forventes rejst spørgsmål om, det eksisterende system med EU-medfinansiering skal fastholdes, og hvorvidt det for at nå målsætningerne, er nødvendigt med en højere EU-medfinansiering (EU betaler i dag op til 50 % af udgifterne).

Kommissionen forventes ligeledes i forbindelse med den kommende reform af den fælles landbrugs politik at komme med flere forslag til instrumenter, som kan komplementere de eksisterende muligheder for informationskampagner og salgsfremstød på de lokale og regionale markeder.

Grønbogen forventes at rejse en drøftelse om, hvilke aktiviteter, som skal omfattes af informationskampagner og salgsfremstød for at styrke indsatsen på det indre marked. Disse aktiviteter kunne tage form af eksempelvis oplysningskampagner med fokus på forskellige prioriteter, som kunne opmuntre til forbrug af europæiske produkter. Indsatsen kunne for eksempel orienteres mod oplysningskampagner om EU's standarder for fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og miljøbeskyttelse, oplysningskampagner for sundere ernæring, rettidige oplysninger til borgerne i krisesituationer samt oprettelse af en europæisk platform for udveksling af "best practice" mellem fagfolk og medlemsstaterne. Ligesom den eksisterende mulighed for, at Kommissionen kan promovere EU via salgsfremstød gennem årlige pr.-arrangementer, herunder deltagelse i internationale messer, pressekonferencer, forretningsmøder m.v. kunne styrkes.

Informationskampagner og salgsfremstød på tredjelandsmarked

Det forventes at fremgå af grønbogen, at EU bør mobilisere alle sine kræfter på at fremme smagen af Europa og på at fremme EU's produktionsformer.

Grønbogen forventes at rejse spørgsmål om, hvilke specifikke behov der eksisterer for informationskampagner og salgsfremstød på tredjelandsmarked, og hvad der bør være målsætningerne for disse aktiviteter på tredjelandsmarked, herunder en øget målretning af oplysnings- og salgsfremmeinitiativer på tredjelandsmarked og bedre teknisk støtte til virksomheder og producenter.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Dog har Europa-Parlamentet den 8. marts 2011 vedtaget en beslutning om EU's landbrug og international handel, hvor man opfordrer Kommissionen til at gøre en proaktiv indsats for at fremme EU's offensive landbrugsinteresser og gøre det lettere for EU-produkter at få adgang til tredjelandsmarkeder. Europa-Parlamentet opfordrer således til, at programmerne for salgsfremme styrkes, blandt andet ved at forhøje EU's medfinansieringssats, og fremfører, at salgsfremmeprogrammerne er forenelige med WTO-reglerne.

Endvidere vedtog Europa-Parlamentet den 23. juni 2011 en beslutning om Kommissionens meddelelse om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Europa-Parlamentet opfordrer her Kommissionen til at intensivere sine bestræbelser på området forskning og udvikling, med henblik på innovation og salgsfremmende foranstaltninger. Endvidere understreger Europa-Parlamentet, at landdistriktspolitikken skal muliggøre en udnyttelse af potentialerne i landdistrikterne gennem en kvalitetsbetonet landbrugsproduktion, for eksempel ved hjælp af direkte salg og salgsfremmende foranstaltninger.

Konsekvenser

Kommissionens grønbog har i sig selv ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, administrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalg.

Landbrug & Fødevarer finder, at i lyset af den øgede konkurrence fra nye stærke aktører på EU's traditionelle eksportmarkeder, skal vægten ligge på indsatser og aktiviteter i forhold til tredjelandsmarkeder og den eksterne promotion, hvor en indsats har størst værdi. Landbrug & Fødevarer opfordrer til at sætte fokus på at styrke den eksterne promotion i forhold til tredjelandsmarkederne. Landbrug & Fødevarer mener, at den senere tids EU-initiativer, som for eksempel kvalitetspakken og forslaget om fødevareinformation til forbrugerne kigger indad og fokuserer mere på en intern konkurrencesituation end forholder sig til et stærkt konkurrencedygtigt og vækstorienteret EU på det globale marked. Der er således behov for, at man kigger udad; EU bliver således ikke stærkere og rigere af, at man stjæler markedsandele fra hinanden på det indre marked.

Ifølge Landbrug & Fødevarer bør Danmark aktivt arbejde for at få del i EU's midler til salgsfremmeforanstaltninger. Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark fører en unødvendig passiv politisk linje i EU, når markeds- og promotionsordninger er på dagsordenen i Bruxelles. Det betyder blandt andet, at Danmark stemmer imod promotionsansøgninger fra andre medlemsstater, mens Danmark afstår fra at stemme, når Danmark selv ansøger om samme midler. Landbrug & Fødevarer finder, at denne linje stiller Danmark i et dårligt politisk lys i relation til de andre medlemsstater, og sætter Danmark unødigt uden for reel politisk indflydelse i relaterede sager.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser drøftelsen af Kommissionens grønbog velkommen. Regeringen finder principielt, at klassiske salgsfremmeaktiviteter og udgifter hertil bør afholdes af virksomhederne selv. Regeringen er af den holdning, at en fremtidig EU informations- og salgsfremmestrategi bør fokusere på initiativer, der har til formål at fremme information om EU's standarder for kvalitet, fødevarerikkerhed, økologi og dyrevelfærd, da disse udgør et vigtigt konkurrenceparameter i forhold til tredjelande. Danmark finder generelt, at salgsfremmeordningen bør målrettes forbrugerinformation.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til den kommende grønbog. Generelt lægger andre medlemsstater vægt på, at der er mulighed for at støtte oplysnings- og salgsfremmeinitiativer for eksempel med fokus på den europæiske landbrugsmodel og de standarder, som produktionen er underlagt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg
Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Henstilling til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til på Den Europæiske Unions vegne at indlede forhandlinger om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Danmark og Grønland
SEK (2011) 767

Nyt notat.

Resumé

Den eksisterende protokol til fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Grønland udløber den 31. december 2012. Fiskeriprotokollen indeholder fastsættelse af fiskerimulighederne og EU's finansielle modydelse. Den eksisterende protokol omfatter adgang for EU-fartøjer til fiskeri efter torsk, rødfisk, hellefisk, rejer, helleflynder, lodde og snekrabber foruden nærmere definerede bifangster. Kommissionen har fremlagt en henstilling til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til på Den Europæiske Unions vegne at indlede forhandlinger om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland.

Baggrund

Kommissionen har ved SEK(2011) 767 af 17. juni 2011 fremsendt henstilling fra Kommissionen til Rådet om bemyndigelse af Kommissionen til på Den Europæiske Unions vegne at indlede forhandlinger om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland.

På baggrund af Kommissionens henstilling udarbejdes der forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandling på Den Europæiske Unions vegne om en ny protokol til fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland. Forslaget til afgørelse forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, i sammenhæng med artikel 218, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden inddragelse af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Henstillingen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Ifølge Kommissionens forslag vil Rådet:

- Bemyndige Kommissionen til at indlede og føre forhandlinger om fornyelse af den pågældende protokol og
- udpege Kommissionen til at føre forhandlingerne herom.

Forhandlingerne vil skulle gennemføres i konsultation med Rådet og i overensstemmelse med et sæt forhandlingsdirektiver.

Kommissionen anfører i udkastet til forhandlingsdirektiver, at formålet med forhandlingerne er at få vedtaget en ny protokol som led i fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Danmark og Grønland i overensstemmelse med Rådets konklusioner af 19. juli 2004, der er baseret på Kommissionens meddelelse af 23. december 2002 om fiskeripartnerskabsaftaler.

Forhandlingsdirektiverne tager udgangspunkt i nogle generelle formuleringer, der normalt anvendes i andre udkast til forhandlingsdirektiver til fornyelse af fiskeriprotokoller til EU's fiskeripartnerskabsaftaler.

Protokollen skal ifølge udkastet til forhandlingsdirektiver indeholde en klausul om konsekvenserne i tilfælde af en tilsidesættelse af menneskerettigheder og demokratiske principper.

For at fremme et bæredygtigt og ansvarligt fiskeri gennem en sådan ny protokol baserer Kommissionen forhandlingerne på følgende mål;

- det sikres, at EU-fiskerflådens fartøjer har adgang til Grønlands eksklusive økonomiske zone (EEZ) og får tildelt de nødvendige tilladelser til, at de kan fiske i nævnte EEZ
- der tages hensyn til den bedste foreliggende videnskabelige rådgivning med henblik på at sikre bestandenes bæredygtighed
- det sikres, at adgangen til fiskeressourcerne fastsættes ud fra de kriterier, der gælder for den nuværende protokol og den udvikling, der er observeret i de seneste år
- den sektorpolitiske dialog styrkes for at fremme indførelsen af en ansvarlig fiskeripolitik i tråd med landets udviklingsmål, især for så vidt angår fiskerikontrol og -overvågning, forvaltning af fiskeressourcer, forbedring af fiskernes levebrød samt forbedring af hygiejnestandarderne for fiskevarer.

Den eksisterende protokol løber i en seksårig periode fra 1. januar 2007 til 31. december 2012 og omfatter adgang til fiskeri efter torsk, rødfisk, hellefisk, rejer, helleflynder, lodde og snekrabber foruden nærmere definerede bifangster. De endelige kvoter fastsættes hvert år af EU og Grønland i fællesskab under hensyntagen til den videnskabelige rådgivning, forsigtighedsprincippet og den grønlandske fiskerisektors behov.

Danmark råder over 50 % af EU's rejekvote ved Grønland, men i praksis råder Danmark over hele rejekvoten, da Frankrig overfører sin kvote til Danmark. Rejekvoten udnyttes af ét dansk fartøj. Danmark har traditionelt fisket hovedparten af EU's loddekvote, der p.t. er ufordelt mellem medlemslandene. Andre lande med fiskeriinteresser i aftalen er bl.a. Tyskland, Storbritannien, Estland og Frankrig.

Fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland giver EU adgang til at anvende kvoter og uudnyttede overskudsmængder fra Grønland i sine bilaterale aftaler med Norge, Færøerne og Island. EU's kvoter ved Grønland er indenfor rammerne af fiskeriaftaler med disse kyststater over en årrække blevet vurderet til at udgøre 100 % af EU's overførsler til Island, 86 % af overførslerne til Norge og 30 % af over-

førslerne til Færøerne. Det er især lodde, rejer, rødfisk, hellefisk og helleflynder, der er indgået i disse overførsler.

Den årlige finansielle godtgørelse til Grønland udgør 14,3 mio. € (ca. 107 mio. kr.), hvortil kommer en finansiell reserve på 1,5 mio. € (11 mio. kr.) til køb af ekstra fiskerimuligheder efter torsk og lodde. Den finansielle godtgørelse kan justeres som følge af ændringer i fiskerimulighederne. Af den finansielle godtgørelse er 3,2 mio. € (ca. 24 mio. kr.) årligt øremærket til forbedring og gennemførelse af en sektororienteret fiskeripolitik i Grønland. Derudover er i 2007 afsat 186.022 € (ca. 1.4 mio. kr.) til udvikling af en forvaltningsplan for torsk og hvert år afsættes 600.000 € (ca. 4.5 mio. kr.) til driften af Grønlands Naturinstitut og træning af embedsmænd i fiskerisektoren. Udover den finansielle godtgørelse er redernes bidrag fastsat for hver art som 5 % af nærmere definerede referencepriser. Dette bidrag vil afhængig af fiskeriet kunne bidrage til en supplerende årlig indkomst på ca. 2 mio. € (ca. 15 mio. kr.) i direkte betaling til Grønland.

Det bemærkes til orientering at EU og Grønland i tillæg til fiskeripartnerskabsaftalen har indgået en global partnerskabsaftale i form af en rådsafgørelse og en fælles erklæring, der udvider samarbejdet til også at omfatte ikke-fiskerirelaterede områder (bl.a. uddannelse og forskning, energi, kultur og turisme). Aftalen, der blev vedtaget af Rådet af udenrigsministre i juli 2006, medfører en finansiell overførsel til Grønland på årligt 25 mio. € (ca. 186 mio. kr.). Fiskeripartnerskabsaftalen og den globale partnerskabsaftale udgør i alt en årlig finansiell overførsel fra EU til Grønland på ca. 42,8 mio. € (ca. 320 mio. kr.). Den finansielle bistand der ydes under den globale partnerskabsaftale vedrører perioden 1. januar 2007 – 31. december 2013. Det er således alene protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen, som skal fornyes.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget til henstilling om at indlede forhandlinger. Forslag til endelig indgåelse af nye protokoller kan først vedtages af Rådet efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Konsekvenser

Forslaget om indledning af forhandling om en ny protokol har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser, men en eventuel indgåelse af en ny protokol vil kunne have en indvirkning på EU-budgettet.

Den finansielle modydelse er i den eksisterende protokol fastsat til 15,8 mio. € (ca. 118 mio. kr.) om året. Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved aftalen på ca. 317.000 € (ca. 2,4 mio. kr.) årligt ved en budgetudgift for EU på 15,8 mio. € årligt for aftaleperioden.

Høring

Sagen har været forelagt §5-udvalget (fiskeri) i forbindelse med møde i udvalget den 29. juni 2011.

Danmarks Fiskeriforening understreger vigtigheden af en fornyelse af fiskeriprotokollen, idet der særligt blev henvist til aftalens væsentlige bidrag til EU's fiskeriaftaler særligt med Norge og Færøerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at EU's fiskeripartnerskabsaftale med Grønland er en vigtig aftale både i relation til de fiskerimuligheder, den giver EU's fiskere og i form af aftalens væsentlige bidrag til EU's fiskeriaftaler i Nordatlanten med Island, Norge og Færøerne, hvor kvoter i grønlandske farvande stilles til rådighed af EU til gengæld for fiskerimuligheder i de pågældende tredjelandes farvande.

Regeringen henholder sig til principperne, der blev fremlagt på samrådet om fiskeripartnerskabsaftaler i Folketingets Fødevareudvalg den 12. januar 2011.

Regeringen kan på den baggrund støtte udkastet til forhandlingsdirektiver og kan dermed tilslutte sig forslaget om at indlede forhandlinger om fornyelse af fiskeriprotokollen med Grønland.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at andre medlemsstater vil kunne støtte indledning af forhandlinger med Grønland.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Kvalitetspakken - en sammenhængende EU politik for kvaliteten af landbrugsprodukter:

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter**
- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) for så vidt angår handelsnormer**

KOM (2010) 733 og KOM (2010) 738

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. marts 2011 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. april 2011. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens "Kvalitetspakke" er en samling af forslag og initiativer, der skal medvirke til at imødekomme behovet for diversitet og kvalitet i udbuddet af landbrugsprodukter, da dette udgør et konkurrencemæssigt potentiale for EU's landbrugssektor. Kvalitetspakken indeholder et forslag til en forordning om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, hvori de eksisterende ordninger om beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelses-betegnelser samt garanterede traditionelle specialiteter indarbejdes. Ligeledes indeholder Kvalitetspakken en fælles lovgivningsmæssig ramme for handelsnormer. Endelig indeholder Kvalitetspakken forslag til retningslinjer for god praksis for udvikling og drift af certificeringsordninger for landbrugsprodukter, samt forslag til retningslinjer for mærkning af fødevarer, der indeholder ingredienser beskyttet under ordningerne for beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelsesbetegnelser. Forslagene forventes samlet set ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har den 10. december 2010 fremsendt forslag KOM (2010) 733 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, forslag KOM (2010) 738 til ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) vedrørende handelsnormer, meddelelse om retningslinjer vedrørende den bedste praksis for udvikling og anvendelse af certificeringsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt meddelelse om retningslinjer for mærkning af fødevarer, som indeholder ingredienser med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og beskyttet geografisk betegnelse (BGB), der alle er en del af den såkaldte "Kvalitetspakke". Forslagene er modtaget i en dansk sprogversion den 20. december 2010.

Forslagene er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 samt TEUF artikel 118, stk. 1 for så vidt angår afsnit II i KOM (2010) 733 om beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser. Forslagene skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslagene forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det forventes ikke, at der kan opnås enighed om begge kvalitetspakkens forslag i en 1. behandling med Europa-Parlamentet, såfremt forslagene fortsat behandles samlet, idet der fortsat er en række udestående elementer i forslaget om handelsnormer.

Nærhedsprincippet

For så vidt angår kvalitetsordninger fremhæver Kommissionen, at beskyttelsen af navne og termer, der giver landbrugsprodukter en øget værdi, er beskyttet i hele EU. De omfattede ordninger er tilknyttet symboler, der anvendes ved markedsføringen, og disse skal være fælles i hele EU for at sikre en ensartet anerkendelse. Regeringen er enig heri.

For så vidt angår handelsnormer er forslagene fremsat som et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet i dette tilfælde vurderes at være overholdt.

Formål og indhold

Kvalitetspakken indeholder Kommissionens forslag til, hvilke instrumenter, herunder lovgivning, der skal gennemføres for at etablere en sammenhængende politik for kvaliteten af landbrugsprodukter i EU.

Kommissionen fremfører, at kvalitetspakken skal medvirke til at imødekomme behovet for diversitet og kvalitet i udbuddet af landbrugsprodukter, da dette udgør et konkurrencemæssigt potentiale for EU's landbrugssektor. Kommissionen fremhæver, at kvalitetspolitikken skal ses som en integreret del af EU's landbrugspolitik, herunder Kommissionens meddelelse om landbrugspolitikken efter 2013⁶, hvor Kommissionen beskriver udfordringerne for at opretholde aktiviteterne og diversiteten i landdistrikterne og forøge konkurrenceevnen i landbrugssektoren. Producenterne af landbrugsprodukter har oplevet en forringelse af deres konkurrenceevne, mens forbrugerne i øget omfang efterspørger auten-

⁶ KOM (2010) 672 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020 - fremtidens udfordringer: fødevarer, naturressourcer og landdistrikter

tiske produkter produceret efter særlige og traditionelle metoder. I den sammenhæng er det påkrævet, at forbrugerne får en præcis og troværdig information via mærkningen af produkterne, hvorfor EU's kvalitetspolitik skal indeholde de rigtige instrumenter til troværdigt at kommunikere produkt- og kvalitetsegenskaber overfor de øvrige afsætningsled og forbrugerne samt beskytte disse mod uhæderlig markedsføring. Derudover vurderes der at være behov for, at kvalitetspolitikens instrumenter bliver forenklet og gjort mere sammenhængende.

Kvalitetspakken udspringer delvist af, at Kommissionen i 2006 - i forbindelse med revisionen af forordningen om beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) - tilkendegav at ville gennemføre en analyse om behovet for en fremtidig politikudvikling inden for kvalitetspolitikens område. I kølvandet herpå offentliggjorde Kommissionen ”Grønbogen om kvalitetspolitikken for landbrugsprodukter” i november 2008, der udgjorde grundlaget for Kommissionens meddelelse om landbrugsprodukters kvalitetspolitik i 2009, som blandt andet beskriver de fremadrettede strategiske initiativer i form af forbedret kommunikation mellem landmænd, producenter og forbrugere, forbedret sammenhæng i EU's landbrugspolitik for så vidt angår kvalitetspolitikker samt reduceret kompleksitet i lovgivningen.

Økologiordningen indgår ikke i kvalitetspakken, da den blev revideret i 2007.

Forslag til forordning om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter.

Den fremadrettede udformning af fødevarekvalitetspolitikken, som følger af kvalitetspakken, præsenterer tre sammenhængende ordninger indenfor én overordnet ramme:

- Beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB)
- Garanterede traditionelle specialiteter (GTS)
- Frivillige kvalitetsbetegnelser

Ovennævnte ordninger samles i én ordning og de nuværende komitéer erstattes af en enkelt komité (Komitéen for Landbrugsprodukters Kvalitet).

Beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelsesbetegnelser

Forslaget opretholder og styrker kvalitetsordningen for landbrugsprodukter og fødevarer (BOB/BGB). Disse ordninger sikrer beskyttelse af geografiske betegnelser, der beskriver et landbrugsprodukt eller en fødevarer, hvis kendetegn eller renommé skyldes det geografiske område, som produktet har oprindelse i.

Beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) er EU-ordninger, der med henblik på at fremme en mangfoldig landbrugsproduktion, beskytter produktnavne fra misbrug og efterligning, og giver forbrugerne information om produkternes særlige karakter.

- Beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) omfatter landbrugsprodukter og fødevarer, der er produceret, forarbejdet og tilvirket i et bestemt geografisk område, ved brug af en særlig, anerkendt viden.
- Beskyttede geografiske betegnelser (BGB) omfatter landbrugsprodukter og fødevarer med særlig tilknytning til et bestemt geografisk område. Mindst ét af produktionsstadiene (produktion, forarbejdning, tilvirkning) skal foretages inden for det pågældende område.

Forslaget bibeholder skillelinjen mellem BOB og BGB samt adskillelsen til geografiske betegnelser for vin, spiritus og aromatiserede vine, grundet de seneste reformer i vin- og spirituslovgivningen. En styrkelse og forenkling af ordningerne indebærer:

- Præcisering af sammenslutningers og medlemsstaters rolle og forpligtelser ved ansøgning om registrering af navne samt medlemsstaters håndhævelse af beskyttelse af registrerede navne i hele EU.
- Beskyttelsesniveauet vedrørende registrerede navne og EU-symboler øges og tydeliggøres, og registreringsprocessen forkortes.
- Tilpasning til internationale anvendelser for så vidt angår definitionerne af geografiske oprindelsesbetegnelser og beskyttede betegnelser.

Garanterede traditionelle specialiteter

Ordningen er den tredje EU-ordning (udover BGB/BOB), der er oprettet med henblik på at fremme en mangfoldig landbrugsproduktion, beskytte produktnavne fra misbrug og efterligning, og give forbrugerne information om produkternes særlige karakter. Ordningen omfatter betegnelser på landbrugsprodukter eller fødevarer, der er produceret ved hjælp af traditionelle råvarer eller efter traditionelle produktionsmetoder, eller som har en traditionel sammensætning.

Forslaget opretholder ordningen vedrørende garanterede traditionelle specialiteter (GTS) som en særskilt betegnelse. Dog ændres registreringsproceduren, hvorved offentliggørelse af nye produkter hviler på nationale såvel som regionale myndigheder, og herunder også mulig indsigelse i første instans. En revision af ordningen vil forbedre ordningen på følgende områder:

- Kriteriet for tradition forlænges fra de nuværende 25 år til 50 år.
- Ordningen målrettes opskrifter og fødevareprodukter ved at forbeholde ordningen til bearbejdede og andre forarbejdede fødevarer med essentielle ingredienser fra de øvrige ordninger (BOB/BGB).
- Definitioner såvel som procedurer forenkles substantielt.

Frivillige kvalitetsbetegnelser

Forslaget indebærer, at nærværende forordning fremadrettet inkluderer den lovgivningsmæssige ramme for frivillige kvalitetsbetegnelser, og at regler herom kan fastsættes ved delegerede retsakter. Eksisterende frivillige kvalitetsbetegnelser, for eksempel ”ekstra jomfru olivenolie” eller ”frilandsæg”, opretholdes uændret, men ændringer eller ophævelser af sådanne betegnelser samt etablering af nye betegnelser vil fremover ske med hjemmel i nærværende forordning.

Forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 (fusionsmarkedsordningen) vedrørende handelsnormerne for landbrugsprodukter

Kommissionen vurderer, at Kommissionens meddelelse og den efterfølgende debat har vist, at handelsnormer for landbrugsprodukter kan medvirke til at forbedre de økonomiske betingelser for produktion og salg samt bidrage til landbrugsprodukters kvalitet.

Forslaget omfatter en ny fælles ramme for varetagelse af reglerne om handelsnormer, som indebærer, at Kommissionen via delegerede retsakter kan fastsætte og udvikle handelsnormer. I øjeblikket er kompetencen til at etablere handelsnormer Rådets kompetence, mens kompetencen til at fastsætte

indholdet i handelsnormerne for nogle sektors vedkommende er Kommissionens, mens den for andre sektors vedkommende er Rådets kompetence.

Forslaget fastsætter en generel handelsnorm (produkter ”af sund og af sædvanlig handelskvalitet” til human konsum) for alle produkter omfattet af et bilag til forordningen. Endvidere indebærer forslaget, at Kommissionen ved delegerede retsakter kan fastsætte flere specifikke bestemmelser for den generelle handelsnorm, samt at medlemsstaterne skal indføre en kontrolordning for den generelle handelsnorm på linje med kontrolordningerne for de specifikke handelsnormer.

Forslaget fastsætter en generel hjemmel til ved delegerede retsakter at etablere særlige, sektorspecifikke handelsnormer. Endvidere omfatter forslaget en udtømmende liste over, hvilke elementer der kan indgå i en handelsnorm, for eksempel klassifikationskriterier, produktkarakteristika og særlige mærkningskrav, herunder ”produktionssted” og/eller oprindelse”.

Forslaget indeholder en fælles ramme for kontrol af handelsnormerne. I gældende lovgivning er kontrolbestemmelserne specifikke for de specifikke normer. Kontrolbestemmelser kan fastsættes ved gennemførelsesretsakter. Hertil foreslås, at Kommissionen ved delegerede retsakter kan fastsætte særlige bestemmelser om import og eksport af produkter omfattet af specifikke handelsnormer.

Angivelse af ”produktionssted” og/eller ”oprindelse” for landbrugsprodukter

Forslaget etablerer en generel hjemmel til, at Kommissionen kan fastsætte obligatoriske krav om produktionssted og/eller oprindelse for produkter i handelsnormerne, der er omfattet af et bilag til forordningen. I de handelsnormer, hvor der i dag er krav om angivelse af ”produktionssted” og/eller ”oprindelse”, opretholdes bestemmelserne.

Muligheden for at fastsætte obligatorisk oprindelsesmærkning under den nye lovgivningsmæssige ramme vil i givet fald blive vurderet fødevarer for fødevarer på baggrund af en konsekvensanalyse. Konsekvensanalysen skal fastslå, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at indføre obligatoriske bestemmelser om mærkning med produktionssted og/eller oprindelse. Første konsekvensanalyse vil blive udført i relation til mælkesektoren.

Retningslinjer vedrørende den bedste praksis for udvikling og anvendelse af certificeringsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer

På baggrund af en række interessenters opfordring foreslår Kommissionen, at der udarbejdes retningslinjer for certificeringsordninger. Baggrunden herfor er, at der i de seneste år er sket en betragtelig stigning i antallet af private, lokale og nationale certificeringsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, samt at Kommissionen tidligere (i ”Meddelelsen om kvalitetspolitikken”) har konkluderet, at der ikke er basis for at lovgive på området. De foreslåede retningslinjer er baseret på ”best practice” principper, navnlig med det sigte at undgå forvirring og fremme gennemsigtigheden af ordningerne, at reducere de administrative og økonomiske omkostninger for landmænd og producenter, herunder også producenterne i udviklingslandene, samt at sikre en sammenhæng med EU-regler og certificeringsprincipper.

Retningslinjer for mærkning af fødevarer, som indeholder ingredienser med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og beskyttet geografisk betegnelse (BGB)

Kvalitetspakken omfatter et forslag til retningslinjer for god praksis for mærkning af fødevarer med BOB/BGB-ingredienser. Baggrunden herfor findes i Kommissionens meddelelse om kvalitetspolitikken for landbrugsprodukter. Heri konkluderes det, at der bør fastlægges retningslinjer for, hvordan geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser kan anvendes som reklame i forarbejdede products mærkning under hensyntagen til, at et produkt med geografisk betegnelse eller oprindelsesbetegnelser indgår som ingrediens i det pågældende produkt.

Formandskabets seneste kompromisforslag

Formandskabet har udarbejdet et revideret forslag om kvalitetsordninger. De væsentligste ændringer er:

- Kriteriet for tradition opretholdes til de nuværende 25 år og ændres således *ikke* til 50 år.
- GTS-ordningen målrettes *ikke* opskrifter og fødevareprodukter ved at forbeholde ordningen til bearbejdede og andre forarbejdede fødevarer med essentielle ingredienser fra de øvrige ordninger (BOB/BGB). Eksisterende praksis videreføres således.
- Afsnittet vedrørende frivillige kvalitetsbetegnelser er suppleret med en artikel om bjergprodukter.
- Der er indsat et afsnit om en kvalitetsordning for lokale produkter og direkte salg.
- I det oprindelige forslag var der lagt op til mulighed for vedtagelse af gennemførelsesbestemmelser *uden bistand* fra komitéen. I det reviderede forslag er denne mulighed fjernet, sådan at enhver gennemførelsesretsakt gennemføres med bistand fra en komité.

Formandskabet har også udarbejdet et revideret forslag om handelsnormer. Forslaget omhandler blandt andet spørgsmålet om delegation af kompetence til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentets udtalelse i 1. behandlingen forventes først at foreligge i september 2011.

Med hensyn til forslaget om kvalitetsordninger stemte Europa-Parlamentet udvalg for landbrug og udvikling af landdistrikter den 21. juni 2011 om sin betænkning. Særligt kan fremhæves, at udvalget ønsker, at det skal tage kortere tid at få registreret en beskyttet betegnelse, der skal være øget mulighed for brug af frivillige betegnelser, herunder brug af betegnelserne bjergprodukter, lokale produkter og direkte salg samt ø-produkter. Desuden ønskes obligatorisk anvendelse af et EU-logo for de respektive ordninger under hensyntagen til forbrugerinteresser. Ordningen for Garanterede Traditionelle Specialiteter (GTS) skal strømlines, sådan at det ikke længere er muligt at registrere GTS-produkter uden at navnet reserveres eller forbeholdes produktet. Ligeledes lægges der op til, at kriteriet for traditionelle produkter ændres fra de nuværende 25 år til 50 år. Endelig har udvalget udtalt, at for så vidt angår kvalitetsprodukter, kan der fastlægges regler til at regulere udbuddet, men disse skal være proportionale og skal have fokus på at tilpasse udbuddet til efterspørgslen.

Europa-Parlamentets udvalg for landbrug og udvikling af landdistrikter forventes at stemme om sin betænkning på forslaget om handelsnormer den 4. juli 2011.

Gældende dansk ret

For så vidt angår kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer findes reglerne for beskyttelse af geografiske betegnelser (BGB) og oprindelsesbetegnelser (BOB) i Rådets forordning (EF) nr.

510/2006 af 20. marts 2006 samt i Kommissionens forordning (EF) nr. 1898/2006 af 14. december 2006. Reglerne for garanterede traditionelle specialiteter (GTS) findes i Rådets forordning (EF) nr. 509/2006 af 20. marts 2006 samt i Kommissionens forordning (EF) nr. 1216/2007 af 18. oktober 2007. Danske gennemførelsesbestemmelser er fastsat i bekendtgørelse 1076 af 6. november 2006 om landbrugsvarer og levnedsmidler med særlige karakteristika.

For så vidt angår handelsnormer er følgende danske bekendtgørelser fastsat:

- Bekendtgørelse nr. 321 af 5. maj 2003 om handelsnormer for fjerkrækød.
- Bekendtgørelse nr. 335 af 10. maj 2004 om mælkeprodukter m.v.
- Bekendtgørelse nr. 385 af 9. april 2010 om tilvirkning af vin.
- Bekendtgørelse nr. 323 af 28. april 2009 om kontrol m.m. af friske frugter og grøntsager m.v.

Konsekvenser

Forslagene i Kvalitetspakken forventes ifølge Kommissionen ikke at have konsekvenser for EU-budgettet.

Kvalitetspakken forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser eller samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Kvalitetspakken forventes at have ingen eller kun begrænsede erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne og ingen eller kun begrænsede administrative konsekvenser for det offentlige. Dog er det uklart, hvorvidt indførelsen af en generel handelsnorm for produkter til human konsum og øget anvendelse af specifikke handelsnormer vil medføre øgede administrative konsekvenser for producenter, virksomheder og kontrolmyndigheder. Fastsættelse af yderligere regler om obligatorisk mærkning med produktionssted og oprindelse kan medføre øgede administrative og økonomiske konsekvenser for producenter og virksomheder.

Kvalitetspakken forventes ikke at have umiddelbare lovgivningsmæssige konsekvenser, men der vil eventuelt skulle udarbejdes danske bekendtgørelser eller foretages ændringer i gældende danske bekendtgørelser.

Kommissionen fremhæver, at kvalitetspakken kan medvirke til at øge forbrugerbeskyttelsen, såfremt forbrugerne opnår en mere præcis og troværdig information via mærkningen af landbrugsprodukter og fødevarer.

Forslagene forventes samlet set ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslagene har været i høring på høringsportalen, §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevareudvalg. Forslagene har været i fornyet høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevareudvalg, hvor der ikke er indkommet nye bemærkninger.

DI Fødevarer er i princippet enige i Kommissionens målsætning om at fremme produktion af europæiske kvalitetsfødevarer. DI Fødevarer mener dog ikke, at beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelsesbetegnelser er det bedste middel til at opnå dette. Beskyttede betegnelser

fremmer ikke den frie konkurrence og udgør ikke noget incitament til innovation og produktudvikling. Man ser under alle omstændigheder gerne, at de nuværende ordninger på området strammes op, så kravene og godkendelsesproceduren til at opnå de beskyttede betegnelser skærpes.

DI Fødevarer anfører, at proceduren for godkendelse af beskyttede betegnelser omfatter både en national sagsbehandling og en efterfølgende sagsbehandling i Kommissionen. DI Fødevarer ser gerne, at Kommissionen foretager den egentlige sagsbehandling af ansøgningerne.

DI Fødevarer støtter de eksisterende regler om oprindelsesmærkning, hvor oprindelsesmærkning skal fremgå, hvis det i modsat fald ville have været vildledende. Et krav om obligatorisk oprindelsesmærkning anser DI Fødevarer som protektionistisk og en indirekte handelshindring og derfor i strid med principperne om det indre marked. Det vil især være problematisk, når det gælder obligatorisk oprindelsesmærkning af ingredienser, der indgår i forarbejdede fødevarer. Det vil medføre store omkostninger og administrative byrder for fødevarevirksomheder. Det vil endvidere kun have begrænset informationsværdi for forbrugeren.

DI Fødevarer noterer sig, at Kommissionen lægger op til, at der skal foretages konsekvensanalyser inden for de forskellige sektorer, inden et krav om obligatorisk oprindelsesmærkning vil komme på tale. Dette vil forhåbentlig kaste lys over de uhensigtsmæssige følger, som et sådant krav vil have.

Dansk Erhverv støtter de nuværende krav til oprindelsesmærkning, som forhindrer vildledning af forbrugerne. Dansk Erhverv er generelt imod øgede krav til oprindelsesmærkning, idet øget brug af oprindelsesmærkning i praksis vil være en barriere for det indre marked og risikerer at blive brugt protektionistisk og dermed udgøre indirekte handelshindringer.

Landbrug & Fødevarer støtter naturligvis i princippet Kommissionens målsætning om at fremme produktionen af europæiske kvalitetsfødevarer og markedsføringen heraf. Landbrug & Fødevarer synes imidlertid, at der er grund til at bemærke, at Kommissionen med de valgte instrumenter ikke synes at have taget tilstrækkelig hensyn til de udfordringer, som fødevareerhvervet står over for, henset til krav om konkurrencedygtighed på det globale marked. Det fremgår, at økologiordningen ikke indgår i kvalitetspakken, da den blev revideret i 2007. Landbrug & Fødevarer finder det ærgerligt, at man ikke har ønsket at sætte fokus på udvikling af den økologiske fødevareproduktion i nærværende sammenhæng. Det bør afklares, hvorvidt drøftelser og eventuelle regler om oprindelsesmærkning mv. hører til i forslaget om fødevareinformation til forbrugerne eller i kvalitetspolitikken, da det synes uhensigtsmæssigt, at drøftelserne herom tilsyneladende er ukoordinerede.

Landbrug & Fødevarer præciserer, at man anerkender, at handelsnormer kan medvirke til at skabe gennemsækelighed om produktionsforhold og fødevarers beskaffenhed og dermed en level playing field for fødevareproducenterne. Landbrug & Fødevarer stiller dog samtidig krav om, at introduktion af eventuelle nye handelsnormer, herunder fastsættelse af regler om oprindelse i det regi, alene sker efter en grundig konsekvensanalyse, hvor alle relevante interessenter inddrages. Det understreges i den forbindelse, at Landbrug & Fødevarer ikke ønsker obligatoriske regler om oprindelse hverken i kvalitetspakken eller i øvrigt.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der synes at være bred opbakning til at fortsætte i sporet af de beskyttede betegnelser (BGB, BOB, GTS). Ansøgningsprocedurer mv. herom er ressourcekrævende, og forbrugerkendskabet til ordningerne - i hvert fald i Danmark - er formentlig begrænset. Derfor vil ordningerne i mange tilfælde aldrig være førstevalget for danske fødevareproducenter, når de skal kommunikere om fødevarerne. Således er der behov for at sikre initiativer, der er mere tilgængelige og dermed attraktive for fødevareproducenterne. Initiativer, som synliggør både fødevareproducenterne og fødevarerne, skal være i fokus, og dialogen mellem producent og forbruger skal tænkes ind i initiativerne. Direkte salg kan være et eksempel på et sådant initiativ, for eksempel farmers' market, gårdbutik, netsalg eller lignende. Med den store fokus på den nordiske mad synes det umiddelbart fornuftigt i øvrigt at se på mulighederne for, om kvalitetspakken kan styrke dette område.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er principielt enig i, at en satsning på kvalitet er nødvendig, hvis europæisk landbrug og fødevareerhverv skal klare sig i den stigende globale konkurrence.

Regeringen lægger samtidig vægt på, at de reviderede regler bliver så enkle som muligt at administrere, ikke medfører øgede protektionistiske foranstaltninger, er WTO-medholdelige og i overensstemmelse med andre internationale aftaler.

Regeringen finder, at kvalitetspolitikken skal være tilstrækkeligt fleksibel og markedsorienteret, tage hensyn til private og nationale ordninger og skal sikre innovation.

Regeringen lægger vægt på, at de initiativer, der udspringer af meddelelsen, er forbrugerorienterede og sker i et samspil med den horisontale fødevarerlovgivning, især samspillet med mærkningsreglerne og lovgivningen om intellektuelle ejendomsrettigheder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ved Kommissionens præsentation af Kvalitetspakken på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13.-14. december 2010 var der generel opbakning fra medlemsstaterne til Kommissionens intentioner med Kvalitetspakken, og flere medlemsstater betonedede betydningen af kvalitetspolitikken for små og mellemstore virksomheder, samt kvalitetspolitikken betydning for landdistrikterne. Forslaget om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter blev støttet af flere medlemsstater, herunder støttes forenkling af procedurerne for registrering af beskyttede betegnelser. En række medlemsstater var dog skeptiske over for detaljer i forslaget vedrørende garanterede traditionelle specialiteter.

For så vidt angår forslaget om handelsnormerne for landbrugsprodukter udtalte flere medlemsstater sig positivt over for en øget anvendelse af obligatorisk mærkning med produktionssted og for etablering af en samlet ramme for handelsnormerne, herunder etableringen af en generel handelsnorm. En række medlemsstater var dog bekymrede for de administrative omkostninger ved disse tiltag, særligt øget obligatorisk mærkning med oprindelse.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. april 2011 blev det drøftet, hvorvidt forslaget om kvalitetsordninger bør omfatte en frivillig kvalitetsbetegnelse for bjergprodukter, samt en kvalitetsordning for lokale produkter og direkte salg drøftet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kvalitetspakken er senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 7. april 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. april 2011, jf. samlenotat oversendt den 30. marts 2011.

Der er oversendt grundnotat om forslagene til Folketingets Europaudvalg den 14. januar 2011.

Kvalitetspakken er forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. december 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13.-14. december 2010, jf. samlenotat oversendt den 2. december 2010.

Kommissionens meddelelse om kvalitetspolitikken for landbrugsprodukter er forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. juni 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22. – 23. juni 2009, jf. samlenotat oversendt den 15. juni 2009.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.